

Registratienumme 24.150471

Onderwerp	Dunea - Drinkwatervoorziening van de Toekomst 2030-2040
Indiener	Anja van Zantvoort Partij PvdA
Datum vraag	21 november 2024
Datum antwoord	17 december 2024
Bron	E-mail
Aan	De verenigde vergadering
Van	Dijkgraaf en hoogheemraden
Portefeuillehouder	Aad Straathof

Context

Naar aanleiding van een mondelinge mededeling van de heer Straathof in de Cie VW&W van 13 november 2024 over de stand van zaken ten aanzien van het overleg met Dunea over hun onderzoek naar nieuwe drinkwaterbronnen, stelde mevrouw A. van Zantvoort van de fractie PvdA de volgende schriftelijke vragen:

Vraag 1

Klopt het dat de VV voor het laatst schriftelijk over het verzoek van Dunea is geïnformeerd per tkn memo van 14 november 2023 (23137067)? Zo nee, welke schriftelijke mededelingen zij nover dit thema nog meer aan de VV verzonden? Waar zijn die stukken in ibabs te vinden?

Antwoord 1

Aanvullend op de VV-TKN-memo van november 2023, is een VV TKN-memo (24.045056) Verkenning drinkwaterbedrijven naar nieuwe bronnen d.d. 3 april 2024 verstuurd. Daarin wordt een overzicht gegeven van de ontwikkelingen bij Dunea, Waternet, PWN en Oasen.

Vraag 2

Op p. 3 van genoemd memo wordt het vervolgproces geschetst rond het overleg met Dunea en anderen. Rond de zomer van 2024 zou een keuze volgen voor het voorkeursalternatief, de uitwerking ervan is gepland voor de tweede helft van 2024 en in het voorjaar van 2025 volgt dan de vergunningverlening. Het memo besluit met de

toezegging dat “gedurende dit hele proces de VV, indien daartoe aanleiding is, wordt geïnformeerd. Een logisch volgend moment is voorjaar 2024”. Via welk memo en/of welk agendapunt in welke commissie is de VV afgelopen voorjaar hierover geïnformeerd? En wanneer en hoe is de VV geïnformeerd over de keuze die gemaakt is voor het voorkeursalternatief?

Antwoord 2

Het onderzoek van Dunea heeft vertraging opgelopen. De volledige resultaten van een MER studie zijn na de zomer opgeleverd. In september en oktober zijn de onderzoeksresultaten ambtelijk verwerkt, wat heeft geresulteerd in een position paper waar Dunea om heeft gevraagd. De position paper is op 5 november 2024 door D&H vastgesteld als input in het proces van Dunea. Dunea heeft nog geen voorkeursalternatief bepaald.

Vraag 3

Wat behelst het voorkeursalternatief? Welke andere alternatieven lagen op tafel? Wat waren de voor- en nadelen en de risico's van alle overwogen alternatieven? Welk standpunt heeft Rijnland waarom bij de besluitvorming voor het voorkeursalternatief ingenomen?

Antwoord 3

Dunea onderzoekt in het proces genaamd “Drinkwatervoorziening van de Toekomst 2030-2040” mogelijke nieuwe bronnen en zuiveringstechnieken voor drinkwater als aanvulling op de bestaande bronnen voor hun opgave voor de middellange termijn. Dunea zet in op een multibronnen strategie, ofwel minder afhankelijkheid van het huidige rivier-duinsysteem. Dunea heeft drie alternatieven onderzocht: 1. Winning uit regionaal oppervlaktewater (Delfland of Rijnland) 2. Ontzilting van brak grondwater (duinen Meijndel) en aanvullend zeewater 3. Extra aanvoer vanuit rijkswater (Lek). In de studie van Dunea staat dat regionaal oppervlaktewater het meest kansrijk is voor de drinkwateropgave 2030-2040. De andere twee alternatieven worden door Dunea niet haalbaar geacht om operationeel te zijn in 2030. Rondom zeewater is nog veel onzekerheid verband houdend met technisch inhoudelijke, juridische en ruimtelijke vraagstukken. Brak grondwater levert onvoldoende capaciteit op en vraagt om (tijdelijke) aanvullende maatregelen. Daarnaast vraagt ontzilten veel energie en is daardoor nog kostbaar. Een nieuwe inname vanuit de Lek waarvoor een nieuwe, lange transportleiding nodig is, is niet gereed in 2030. Uit de studie blijkt verder dat het Rijnlandse watersysteem groter en robuuster is dan het Delflandse systeem, waardoor een onttrekking uit het Rijnlandse watersysteem minder impact heeft.

Vanwege klimaatverandering en de zoetwaterbeschikbaarheid die onder druk staat, staat Rijnland op het standpunt dat oplossingen bij voorkeur toekomstbestendig moeten zijn. Dat wil zeggen dat alternatieven waarbij brak of zout water in zoetwater wordt omgezet in de toekomst een voorkeur verdienen boven alternatieven die extra (schaars) zoet water kosten. Rijnland is zich daarnaast bewust van het maatschappelijk belang van drinkwater, de leveringszekerheid waarvoor een drinkwaterbedrijf gesteld staat, en de zorgplicht die bestuursorganen hebben voor een duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening. Rijnland heeft aan Dunea schriftelijk te kennen gegeven middels een position paper (bijlage bij VV tkn memo 24.145792) welke onzekerheden zij ziet voor de onderzochte alternatieven voor de middellange (2030-2040) en lange termijn

(na 2040) en onder welke randvoorwaarden alternatieven specifiek met betrekking tot regionaal oppervlaktewater eventueel mogelijk kunnen worden gemaakt voor de periode 2030-2040. Rijnland dringt er tevens bij Dunea op aan om parallel aan haar proces over bepaling van het voorkeursalternatief voor de middellange termijn (2030-2040), afspraken met elkaar vast te leggen over de doorontwikkeling en samenwerking op alternatieven voor de lange termijn (na 2040).

Vraag 4

Komen andere gebruikers van Rijnlands oppervlaktewater in het gedrang, met name in droge periodes, als Rijnland (onder voorwaarden) meewerkt aan het voornemen van Dunea? Zo ja, welke gebruikers zullen in welke mate de gevolgen ondervinden? En hoe vangt Rijnland eventuele negatieve gevolgen voor hen op?

Antwoord 4

Onttrekking van regionaal oppervlaktewater uit het Rijnlandse systeem is verreweg het grootste deel van de tijd geen probleem in relatie tot de zoetwaterbeschikbaarheid voor de middellange termijn. Er wordt dan (zoet) oppervlaktewater onttrokken dat anders naar zee zou worden afgevoerd. Tijdens droge perioden (en dan specifiek op momenten dat de Klimaatbestendige WaterAanvoervoorziening (KWA)) wordt ingezet, is sprake van mogelijke watertekorten. Dunea wil voor deze perioden een buffer in het duingebied inzetten. Met deze buffer kan een periode van drie maanden worden overbrugd. In deze periode hoeft geen regionaal oppervlaktewater ingenomen te worden. Daarmee heeft gebruik van regionaal oppervlaktewater als drinkwaterbron tijdens droge perioden geen gevolgen voor andere functies in het Rijnlandse beheergebied. Op lange termijn ziet Rijnland wel beperkingen ten aanzien van gebruik van regionaal oppervlaktewater. Dit omdat de inzet van de KWA op langere termijn, langer dan drie maanden kan duren en omdat de capaciteit van de buffer onvoldoende is om in te zetten bij een verder toenemende drinkwatervraag. Daarom dringt Rijnland er bij Dunea op aan om alternatieven voor de lange termijn (na 2040) gezamenlijk verder te onderzoeken. Rijnland beraadt zich parallel hieraan op het al dan niet reguleren van oppervlaktewater onttrekkingen.

Vraag 5

Welke voorwaarden stelt Rijnland daarbij?

Antwoord 5

Zie beantwoording hierboven en de position paper.